ВЛАДИСЛАВЪ КОВАЧОВЪ
бивши секретарь на Върховния Македоно-Одрински Комитетъ
и Щипски войвода

АВТОНОМНА МАКЕДОНИЯ

СОФИЯ
Печатница С. М. Стайковъ
1919

На безименнитѣ БЪЛГАРСКИ ГЕРОИ, паднали за свободата на БРАТСКА МАКЕДОНИЯ, посвещава настоящитѣ редове

Авторътъ.

Автономна Македония.

Наближава моментътъ, когато ще се рѣши, може би, веднажъ за винаги сждбата на многострадална Македония. Всички еднакво чувствуваме че се намираме въ прѣдвечерието на важни сжбития, които повелително ни налагатъ дълга да ги прослѣдимъ по отблизо съ единствената цѣль, да си уяснимъ прѣдварително всички ония въпроси, които сж въ тѣсна свръзка съ добрѣ разбиранитѣ жизнени интереси на цѣлокупниятъ български народъ, та, по този начинъ, да бждемъ достатъчно подготвени да посрѣщнемъ съ нуждното достоинство всѣка изненада отъ каквото и да е политическо естество. Особно тоя интересъ ний сме длъжни да проявимъ по отношение на въпроситѣ отъ областьта на външната ни политика и, по-специално, на така нарѣчения „Македонски въпросъ", който отъ освобождението ни насамъ е съставлявалъ крайжгълния камъкъ на българската външна политика и не малко грижи е създавалъ на всички наши обществени сили и тѣчения. И това е необходимо да сторимъ именно сега, когато българскитѣ делегати се намиратъ вече прѣдъ конференцията на мира въ Парижъ, дѣто тѣ ще има да отстояватъ интереситѣ на цѣлокупния български народъ. И, покрай другото, нашитѣ делегати ще иматъ за задача да допринесатъ съ тѣхнитѣ скромни усилия за правилното разрѣшение на Македонски въпросъ. А тъкмо по този въпросъ, за голѣмо съжаление, нито доясегашнитѣ български правителства, нито нашитѣ обществени дѣйци съ рѣдки изключения, сж имали едно вѣрно и правилно схващане, и разбиране, което напълно да отговаря на добрѣ разбранитѣ интереси на българското племе. И което е по-скърбното въ случая, то е печалния фактъ, че въ настоящия сюблименъ моментъ македонската емиграция, чрѣзъ нейнитѣ най-видни прѣдставители, е заела по сжщиятъ въпросъ двѣ противорѣчиви и взаимноизключващи се становища и съ това, може би, несъзнателно е допринесла за подържането на хаоса, който до сега е доминиралъ въ българската външна политика по този тъй жизненъ за българското племе въпросъ. И ний си задаваме сега незавидната задача да подложимъ на обстойно разглеждане тѣзи двѣ становища на македонската емиграция съ единствената цѣль, да допринесемъ съ нашитѣ скромни усилия за създаването на онова единодушие и единомислие всрѣдъ емиграцията ни по въпроса за бждащата сждба на многострадална Македония, което е толкова необходимо въ настоящия сждбоносенъ моментъ и едноврѣменно съ това да посочимъ и на всички обществени дѣйци и отговорни фактори у насъ становището, което тѣ сж длъжни дя заематъ по този въпросъ.

Прѣди, обаче, да пристжпимъ къмъ разглеждането сжщностьта на сформированитѣ всрѣдъ македонската емиграция становища по Македонския въпросъ, нека се спрѣмъ за моментъ на въпроса: *Изпълнителниятъ Комитетъ на македонскитѣ братства въ Со-*

Временните

фия отъ ена страна и отъ друга — Врѣмснитѣ Прѣдстави-
тели на обединената бивша вжтрѣшна революционна органи-
зация, като прѣдставители на тѣзи двѣ тѣчения, иматъ ли
формалното и фактическото право да се считатъ, по отдѣлно,
за единственитѣ прѣдставители на цѣлата македонска еми-
грация, за да иматъ моралното право да говорятъ и дѣй-
ствуватъ отъ името и за смѣтка на самото македонско насе-
леение? Ний отговаряме съ рѣшително: не! Защото македонската емиграция въ България съставлява само часть, макаръ доста внушителна, отъ *цѣлата* емиграция, пръсната по всичкитѣ части на земното кълбо и обитаваща въ компактни маси въ България, Америка и Швейцария. Слѣдователно, за да имаме моралното право да говоримъ отъ името на цѣлата македонска емиграция, ний сме длъжни да влѣземъ въ непосрѣдственъ контактъ съ емиграцията ни въ Америка и Швейцария, за да създадемъ и между тази емиграция онова единодушие и единомислие по въпроса за бждащата сждба на Македония, което напълно да отговаря на копнѣжитѣ и разбиранията на емиграцията въ България по сжшия въпросъ. Само така бихме могли да се счетемъ оторизирани да дѣйствуваме прѣдъ конференцията на мира отъ името на цѣлата македонска емиграция относително бждащата сждба на татковината ни. Но това не е достатъчно, за да можемъ да говоримъ отъ името и за смѣтка на самото македонско население, прѣди да сме влѣзли въ тѣсни връзки съ всички ония инородни организации въ и вънъ отъ Македония, които биха проявили готовностьта да възприематъ напълно нашитѣ схващания и разбирания по разрѣшаването на Македонския въпросъ. И само слѣдъ формалното или фактическото присъединяване на тѣзи инородни организации къмъ становището на македонската емиграция въ България по горния въпросъ, искането на емиграцията ни прѣдъ великитѣ сждници по разрѣшаването на Македонския въпросъ ще може да се счете сжщеврѣменно и за единственото най-вѣрно изражение на върховната воля на самото македонско население.

Отъ горѣизложеното явствува, че, отъ *формална* точка зрѣние, двѣтѣ македонски тѣчения у насъ прѣдставляватъ, по отдѣлно, само една извѣстна часть отъ емиграцията въ България. Остава сега да се опрѣдѣли *размѣра* на тази часть, за да се види, до колко прѣдставителитѣ на тѣзи двѣ тѣчения иматъ *фактическото* право да се считатъ за *единственитѣ* изразители на колективната воля на емиграцията въ България.

По отношение на Изпълнителния Комитетъ на братствата, пѣди всичко, длъжимъ да изкажемъ нашето искрено съжаление за *непочтения* нничинъ на неговото конституиране. Защото, споредъ нашето скромно мнѣние, съ нищо не може да се оправдае бързината, съ която биде *инсцениранъ* този комитетъ и то слѣдъ като се турнаха въ ходъ всички възможни срѣдства, за да се докаратъ въ учрѣдителния съборъ на братствата достатъчно послушни делегати, които, *безъ да сезиратъ самитѣ братства по въпроса за бждащата сждба на родината ни*, възприеха безропотно идеитѣ и гледището имъ.

А още по печалното е, безспорниятъ фактъ, че за своя изборъ, Изпълнителниятъ Комитетъ дължи твърдѣ много на неимовѣрнитѣ усилия, положени за това отъ фамознитѣ прѣдставители на вѫтрѣшната организация, г-да Протогеровъ и Т. Александровъ. Послѣднитѣ, прѣдъ невъзможностьта да бѫдатъ сами избрани въ този Комитетъ, за което заслужено получиха афронтъ отъ присѫтствующитѣ въ учрѣдителния съборъ делегати, прѣдпочетоха да *изкалѫпатъ на бърза ржка* днешния Изпълнителенъ Комитетъ, въ когото успѣха да прокаратъ извѣстни тѣхни *довѣрени* лица. По този начинъ тѣзи безподобни и велики грѣшници се стрѣмѣха, отъ една страна, да се реабилитиратъ прѣдъ българското общество и особено прѣдъ македонската емиграция за фалимента на прѣстѫпната тѣхна политика по Македонския въпросъ и отъ друга страна, чрѣзъ довѣренитѣ си лица въ Комитета да могатъ и за напрѣдъ да минаватъ прѣдъ обществото за важни фактори по разрѣшаването на тоя въпросъ. Това послѣдното обстоятелство се подчертава ясно и отъ линията на повѣдението, която до сега е държалъ Изпълнителния Комитетъ по отношение на тѣхъ.

И така, въ учрѣдителния съборъ взеха участие само столичнитѣ братства, които въ тѣхната съвокупность прѣдставляватъ една десета часть отъ емиграцията въ България. А обстоятелството, че посетнѣ къмъ тия братства се прибавиха отъ провинцията 2—3 дружества, делегатитѣ на които подкрѣпиха заетата отъ Изпълнителния комитетъ позиция по въпроса за сѫдбата на Македония, съ нищо не измѣнява самия фактъ, че този Комитетъ, въ най-щастливъ случай, може да претендира че *прѣдставлява само една незначителна часть отъ емиграцията ни въ България.* При това, да не се изпуща изъ прѣдъ видъ, че напослѣдъкъ Изпълнителния Комитетъ постепено биде изоставянъ, както отъ отдѣлни делегати, така и отъ цѣли братства, които първоначално бѣха за неговия изборъ. Това се дължи не само на прѣстѫпната незаинтересованость на Комитета по организирането и съживѣването на емиграцията, което съставлява всѣкога неговия най прѣмъ дългъ, но още и поради факта, че Изпълнителния Комитетъ, вмѣсто да се вслуша въ ясно изразената напослѣдъкъ колективна воля на делегатитѣ на братствата въ полза на Автономна Македония, той прѣдпочете да се солидаризира съ аспирациитѣ въ полза на присъединяването на Македония къмъ България *въпрѣки убѣждението му, че въ настоящия моментъ това е абсолютно нереализуемо.* Въ случая ний си обясняваме това повѣдение на Комитета само съ желанието, водимъ изключително отъ сантименталнитѣ чувства на признателность къмъ българския народъ за даде-

нитѣ грамадни човѣшки и материални жертви за освобождението на брата-робъ, да не се противопоставя на усилията, макаръ и безполезни, на българското правителство прѣдъ Конференцията на мира за обединението на българското племе. И
той отиде до тамъ, че до скоро се противопоставяше на свикването на македонския конгресъ, а сѫщо така и до днесъ не се отзова на поканата на нѣкои делегати отъ братствата, въ интереса на обединението на емиграцията, да направи поне чрѣзъ едно окржжно декларацията, че той изоставя идеята за присъединението на Македония къмъ България, като неосѫществима въ настоящия моментъ и прѣгръща автономния принципъ, като единствено спасителенъ за българския елементъ въ робска Македония. Такова бѣ желанието на делегатитѣ отъ прѣдпослѣдния съборъ на братствата. Обаче, Изпълнителния Комитетъ остана непрѣклоненъ въ упорството си,

Отъ изложеното до тукъ се вижда, че Изпълнителния Комитетъ отдавна е прѣстаналъ да има какво и да е нѣщо общо съ самата емиграция

Що се отнася до Врѣменнитѣ Прѣдставители на обединената бивша вѫтрѣшна революционна организация, прѣди всичко, прави впечатление самия фактъ, че въпроснитѣ прѣдставители, като назоваватъ организацията за *обединена*, което понятие подразбира една сѫществующа и жизнеспособна организация, каквато, за голѣмо съжаление, ний не притежаваме по настоящемъ, сѫщеврѣменно тѣ й прикачватъ епитета *бивша* т. е. «О Бозѣ почивша», което ни подсказва, че въ случая касае се за една отдавна погребена и нека си признаемъ грѣхътъ, забравена отъ самитѣ насъ организация. Повтаряме, ний искрено съжаляваме, че тъкмо въ настоящия моментъ ний сме лишени отъ мощния авторитетъ на нѣкогашната всесилна вѫтрѣшна организация, за да можеше тя сега, както въ миналото си, да отстоява съ нужното достоинство добрѣ разбранитѣ интереси на самото мамедонско население, чиято рожба тя бѣ до скоро. — Тукъ нѣма да разглеждаме и несъвмѣстимостьта отъ сѫществуването на една чисто *конспиративна* организация, каквато е вѫтрѣшната организация, и то на *легални* начала, въ една демократично-конституционна държава, каквато е България,

По този въпросъ запазваме си правото да се повърнемъ при другъ случай, а за сега дължимъ да подчертаемъ дълбокото ни убѣждение, че *евентуално неблагоприятното за насъ разрѣшение на Македонския въпросъ ще може да се корегира въ бѫ-*

даще само по пѫтя на класовото съзнание на широкитѣ народни маси въ цѣлия свѣтъ, които още сега се готвятъ за една обща солидарна и енергична борба противъ евентуалнитѣ неправди на Конференцията на мира, На всѣки случай, при прѣсъздаването на вѫтрѣшната революционна организация трѣбва да се има прѣдъ видъ, че не сѫ старитѣ, отживѣли вѣка си, приеми и похвати на тая организация, които биха били въ положение да се справятъ за напрѣдъ съ непоносимитѣ потиснически сръбски и гръцки режими въ робска Македония, ако такива се санкционираатъ отъ днешнитѣ велики сѫдници. Защото Моравско е най-убѣдителния примѣръ, за да разберемъ още сега, каква участь очаква нашитѣ сънародници при единъ малко продължителенъ режимъ на сръбскитѣ и гръцки власти, които, даже, при гаранцията на Лигата на народитѣ за политическитѣ и националнитѣ права на меншествата въ заграбенитѣ отъ насъ прѣзъ 1913 година земи, ще успѣятъ веднажъ за винаги да заличатъ и най-малкия споменъ отъ нѣкогашното сѫществуване на българския елементъ. Ето защо, споредъ насъ, сѫществуването на вѫтрѣшната революционна организация е въ пълна зависимость отъ прѣдстоящето рѣшение на Конференцията на мира по Македонския въпросъ и ако нейното прѣсъздаване се наложи, тя ще има за задача да слѣди непосрѣдствено живота въ робска Македония, за да го направи своеврѣменно достояние на общественото мнѣние въ цѣлия свѣтъ, което ще трѣбва да спечелимъ за тържеството на нашата справедлива кауза. Въ тая смисъль можеше да иматъ извѣстно значение Врѣменнитѣ Прѣдставители на вѫтрѣшната организация, ако тѣ дѣйствително имаха основание да се считатъ за прѣдставители на обединената тази организация. Въ сѫщность, тѣ не могатъ да иматъ претенцията да прѣдставляватъ, даже, бившитѣ Сѣрски и Битолски революционни окржзи, дѣто тѣ сѫ дѣйствували по-рано, тъй като тѣ отдавна сѫ се отчуждили отъ тѣзи краища и слѣдов., най-много може да се приеме, че тѣ съставляватъ една незначителна *група отъ бивши дѣйци* и въ тази смисъль трѣбва да се приематъ и прѣцѣнятъ всички тѣхни дѣйствия и декларации по Македонския въпросъ. Защото подкрѣпата, която тази група бивши дѣйци намира всрѣдъ една часть отъ македонската емиграция въ България, колкото и да има тенденцията да се засилва, все таки не може да измѣни значително тѣхното обществено положение. Защото тѣ сѫ длъжни да заематъ по този въпросъ едно опрѣдѣлено становище: или ще дѣйствуватъ като прѣдставители на конспиративна организация и въ тоя случай тѣ ще прѣдставляватъ за българското общество и за външния свѣтъ толкова по-слабъ интересъ, колкото тѣ продължаватъ да се занимаватъ само съ декларации и изявления по македонския въпросъ, безъ да прояватъ що-годѣ интересъ къмъ своеврѣменото прѣсъздаване и засилване на вѫтрѣшната революционна организация, а такъвъ интересъ тѣ биха продължили да проявяватъ и за напрѣдъ само по отношение на нуждата отъ увеличението на тѣхнитѣ адепти всрѣдъ емиграцията въ България, което не е съвмѣстимо нито съ статутитѣ на организацията, нито съ нуждитѣ на самата емиграция или пъкъ тѣ трѣбва да се изоставятъ,

макаръ и врѣменно, отъ желанието да се кичатъ само съ никому непотрѣбнитѣ громки епитети на безстрашни революционери и да се слѣятъ изцѣло съ самата емиграция, като сѫщеврѣменно сторятъ всички възможни жертви отъ тѣхна страна за създаването на единомислие и единодушие всрѣдъ емиграцията ни по въпроса за бѫдѫщата сѫдба на Македония.

Слѣдъ като установихме, че нито Изпълнителния Комитетъ на братствата, нито Врѣменнитѣ Прѣдставители на вѫтрѣшната революционна организация иматъ формалното и фактическото право да пледиратъ по македонския въпросъ не само отъ страна на македонската емиграция въ България и въ Странство, но и отъ името и за смѣтка на самото македонско население, нека сега разгледаме евентуалнитѣ рѣшения, които Конференцията на мира може да вземе по Македонския въпросъ, та въ зависимость отъ това да прѣгърнемъ онова становище, което нуждитѣ на момента повелително ни налагатъ. Споредъ насъ, Македонския въпросъ може да получи своето разрѣшение отъ Аеропага въ Парижъ: или чрѣзъ присъединяването на Македония къмъ България, или чрѣзъ създаването на Автономна Македония, като отдѣлна, самостоятелна политическа единица, или чрѣзъ плебисцитъ или най-сѣтнѣ, чрѣзъ санкциониране на днешното фактическо положение т. е. чрѣзъ узаконяване на подѣлбата на Македония между България, Сърбия и Гърция, извършена между послѣднитѣ още прѣзъ 1913 година.

Нека, най-напрѣдъ, се спрѣмъ на идеята за *присъединяването на Македония къмъ България*, поддържана до сега не само отъ българското правителство, но и отъ Изпълнителния комитетъ на братствата. По принципъ, и ний се явяваме горѣщъ привърженикъ на тая идея не само поради това, че всѣкога тя е съставлявала желанията и копнѣжитѣ на цѣлокупния български народъ, но и защото считаме, че *това искание отговаря напълно на най-естественото разрѣшение на Македонския въпросъ*, Ний намираме, че само реализирането на тази идея ще прѣсѣче веднажъ за винаги алчнитѣ апетити на нашитѣ вѣковни врагове, сърбитѣ и гърцитѣ, чийто аспирации, по отношение на Македония, по-рано се поддържаха съ особена ревность отъ тогавашното турско правителство възъ основа на принципа „раздѣляй и владѣй“ съ единствената цѣль, да се омаломощи българския елементъ, който доста основателно създаваше безспокойствие и несигурность на централната власть. А по-сѣтнѣ обстоятелствата се стѣкоха така щастливо за тѣхъ, че съвършено неоснователнитѣ имъ и толкова погубнитѣ за националната ни кауза аспирации се подържатъ сега, за голѣмо съжаление, отъ нѣкои съглашенски срѣди. Ний стоимъ на становището, че при автономна Македония, даже, и при гаранцията на Лигата на народитѣ, Сърбия и Гърция нѣма да прѣстанатъ да се стрѣматъ къмъ разширяването на тѣхнитѣ досегашни придобивки съ надеждата, при първия благоприятенъ моментъ да задоволятъ тѣхната алчность за завладѣването на парче земя отъ нещастна Македония. Дѣйствителенъ миръ ще зацари на Балканитѣ само тогава, когато на Сърби и Гърци се отнѣме възможностьта веднажъ за винаги да аспирират за наши земи, което

рано или късно, подъ една или друга форма, трѣбва да се осѫществи чрѣзъ реализирането на тая идея. И онова, което най-много ни очудва въ случая, то е твърдѣнието на противницитѣ на тая идея, какво никога македонския българинъ не билъ таилъ въ сърдцето и душата си копнѣжа за обединението съ свободниятъ си братъ. И ний сме принудени да запитаме нашитѣ идейни противници, въ името на какво *Крагуевацкитѣ мѫченици*, моитѣ доблѣстни съграждани — щипяни, отказаха да положатъ клѣтва за вѣрностъ на сърбския краль и кое днесъ кара цѣлокупния български народъ да ги счита за свои национални герои? Нима Сърби и Гърци изнесоха на плѣщитѣ си величавата Илинденска епопея, прѣлюдията на туку що завършилата се всесвѣтска война и въ името на какво Македония е дала до сега въ жертва най-идеялнитѣ свои синове? Нима ще трѣбва да допуснемъ, че за противницитѣ на обединителната акция Македония отдавна е прѣстанала да бѫде чисто българска страна, съ български колоритъ, съ компактно българско население, което, макаръ и за моментъ. да е прѣстанало да съзнава своя български произходъ или да е забравило своя езикъ, нравитѣ и обичаитѣ си? Ний нѣмаме за цѣль да пишемъ историята на Македонския въпросъ, та, въ подкрѣпа на тезата ни, да прибѣгнемъ до безспорната авторитетность и компетентность на безбройнитѣ пѫтешественици и учени мѫже съ всесвѣтска извѣстность, които сѫ имали всичката възможность да проучатъ този въпросъ на самото мѣсто и най-искренно и безпристрастно да поддържатъ всепризнатата истина, че *Македония е била, е и трѣбва да остане само българска страна!* Ний ще си позволимъ само нескромностьта да запитаме тѣзи самозабравили се българи, какви чувства и копнѣжи тѣ таеха въ душата си, когато отъ ранна възрасть се бѣха впуснали въ нерввната борба съ тиранина на роба и съ какво тѣ поддържаха вѣрата въ роба за близкото тържество на светото освободително дѣло? И ако тѣ сѫ считали *по-рано*, че България всѣкога е гледала на Македония като на *чужда земя*, то защо тѣ подириха и намѣриха подслонъ *само* въ «братска» България? И ако тѣ не сѫ прѣстанали да се чувствуватъ като българи, въ което нѣмаме основание да се съмняваме, то защо въ настоящия сѫдбоносенъ моментъ тѣ *не дѣйствуватъ* като българи, а се показватъ малодушни и боязливи, старателно избѣгвайки да прояватъ и най-малката слабость къмъ събственитѣ имъ копнѣжи и желания, които сѫ ги въодушевлявали въ течението на тѣхнитѣ младенчески идеялни години и които сѫ въ пълно противорѣчие съ днешнитѣ имъ разбирания не толкова по въпроса за бѫдѫщата сѫдба на злочестата ни татковина, колкото по мотивитѣ на становището, което тѣ сѫ заели сега по тоя въпросъ? И единъ отъ тия мотиви е твърдѣнието, какво македонския българинъ, разочарованъ отъ послѣдната война, днесъ е обладанъ отъ духъ на сепаратизъмъ и даже питаелъ чувство на неприязънь по отношение на свободния българинъ. Ний приемаме, че прѣзъ врѣме на българската окупация въ Македония една значителна часть отъ административнитѣ и военнитѣ власти съ нѣкои свои непристойни и даже, прѣстѫпнически дѣйствия допринесе доста за създаването на това разочарование.

Обаче, македонския българинъ, самъ свидѣтель на себѣотрицанието и безподобния героизъмъ на храбрия български войникъ, не можеше да не гледа на послѣдния като на свой *освободитель*, спрѣмо когото, въпрѣки горчевината на мимолѣтното разочарование отъ дѣйствията на отдѣлни лица, и днесъ продължава да питае прѣдишнитѣ *братски* чувства. Вслушайте се въ разказитѣ на нашитѣ плѣнници, които не само подчертаватъ ясно и недвусмислено пълното си задоволствие и признателность отъ радушния приемъ, който тѣ сж намирали всѣкога у своя братъ—македонецъ прѣзъ всичкото врѣме на плѣнничеството имъ, но сжщеврѣменно тѣ не пропуснаха случая да наблѣгнатъ особено силно на нескрититѣ манифестации на македонския българинъ за сподѣлянето на скърбитѣ и радоститѣ си съ своя свободенъ братъ и то съ явния рискъ да си навлѣче умразата на сърбитѣ и гърцитѣ, които не могатъ така лесно да се помирятъ съ положението си на нѣми свидѣтели на тази величава манифестация на *братската солидарность между свободния и поробения българинъ!* И кой би се усъмнилъ сега, че *при единъ плебисцитъ македонския българинъ, оставенъ самъ на себѣ, безъ каквото и да е странично влияние, нѣма да се изкаже, въ грамадното си болщинство, въ полза на присъединението си къмъ свободния българинъ?* Може би ще се види нѣкому парадоксално това настроение на българина въ днешна сърбска и гърцка Македоноя, като се има прѣдъ видъ настроението на грамадната часть отъ емиграцията въ България и въ чужбина, която се изказа вече въ полза на *автономния принципъ*. Въ случая *този принципъ се възприе отъ емиграцията не само поради невъзможностьта да се осжществи въ настоящия моментъ искането за присъединението на Македония къмъ България, но, главно, емиграцията има всичкитѣ основания да се страхува отъ едно евентуално разпокъсване на Македония между съперничащитѣ балкански държавици, ако до край се подържа идеята за присъединяването.* И тъкмо по сжщитѣ тѣзи съображения ний се отказваме *за сега* отъ искането за присъединението на Македония къмъ България и прѣгръщаме автономния принципъ, убѣдени, че *въ едно недалечно бжджще обединението на българския народъ ще се реализира подъ една или друга форма*, като естествено влѣчение на двѣ половини отъ единъ и сжщи народъ. *Формалното* обединение на българското племе, колкото и да е близко до сърдцето на всѣки българинъ, обаче, то не е необходимо въ настоящия моментъ за неговото свободно развитие, каквото то може да има и при осжществяването на автономния принципъ, при който ще бжде всѣкога възможно реализирането на *фактическото* обединение на българския народъ на базата на добрѣ разбранитѣ политически и економически интереси на Македония и България.

И така, макаръ по принципъ, да сме горѣщи привърженици на идеята за присъединяването на Македония къмъ България, ний не си правимъ илюзията, че това е осжществимо въ настоящия моментъ, тъй като великитѣ арбитри, по понятни причини, не могатъ да не държатъ смѣтка за чувствата на тѣхнитѣ съюзници, Гърцитѣ и Сър-

битѣ, които мѫчно биха могли да глътнатъ такъвъ горчивъ за тѣхъ хапъ и то слѣдъ като най-сѣтнѣ щастието имъ се усмихна, за да си подѣлятъ плячката, която до скоро съставляваше за тѣхъ само единъ блѣнъ. Отъ друга страна, обратътъ въ схващанията и разбиранията на нашитѣ отлични защитници, като г-да Баучеръ, Братя Бъкстонъ и други филантропи и учени мѫже, по нашия въпросъ ясни ни подсказва, че идеята за присъединяването на Македония къмъ България, въ полза на която тѣ до скоро ратуваха съ всичката жарь на тѣхната благородна душа, за което ний имъ дължимъ искренна признателность,—не намира достатъчно привърженици всрѣдъ мѣродавнитѣ кржгове въ Парижската Конференция и за това сѫ били принудени да изоставятъ тази идея, като химерична, и да прѣгърнатъ автономния принципъ, като единствено спасителенъ и цѣлосъобразенъ за българското племе въ настоящия моментъ Сѫщото трѣбваше да стори и Изпълнителния Комитетъ. Ний не осѫждаме послѣдния, че непосрѣдствено слѣдъ примирието той зае становището въ полза на обединителната акция, базирайки се на прокламирания отъ г-нъ Вилсона принципъ за самопрѣдѣлението на народитѣ, защото това отговаряше напълно на чувствата и копнѣжитѣ на цѣлокупния български народъ. И още тогава ний подържахме убѣждението, че разочарованието на часть отъ тукашната емиграция отъ обединителната акция се дължи, главно, на сложилото се въ самата емиграция *прѣдубѣждение*, което по-сѣтнѣшнитѣ събития напълно подчертаха, че въ настоящия моментъ е абсолютно невъзможно реализирането на това обединение по собствената инициатива на Конференцията на мира, тъй като ний сме побѣдени, а нашитѣ нови поробители сѫ на страната на побѣдителитѣ. Въ случая ний само съжаляваме, че Изпълнителния Комитетъ, въпрѣки горчивата дѣйствителность, остана за дълго врѣме силно хипнотизиранъ отъ обединителната идея и не се постара по-съ врѣме да се освободи отъ това заблуждение, за да прѣгърне своеврѣменно автономния принципъ, като единствено спасителенъ за насъ въ настоящия моментъ.

Нека сега рзглѣдаме вѣроятността да се възприеме отъ Конференцията на мира *плебисцита* като срѣдство за разрѣшаването на македонския въпросъ. Нний си оставаме съ убѣждението, че, прѣдъ видъ упоритостьта, която ще проявятъ Сърбитѣ и Гърцитѣ, по отношение на Автономна Македония, тѣ по лесно биха се съгласили да възприематъ плебисцита, тъй като въ случая биха се подхранили тѣхнитѣ надежди да разширатъ сферитѣ на влиянието си чрѣзъ изпитанитѣ отъ тѣхъ до сега, добрѣ извѣстни намъ, срѣдства. Отъ друга страна, Конференцията на мира не може да не държи смѣтка и за инороднитѣ елементи въ Македония, които биха могли да се изкажатъ напълно свободно относително тѣхната собствена сѫдба само при единъ плебисцитъ. По тѣзи съображения ний си оставаме съ убѣждението, че, по всѣка вѣроятность, Конференцията на мира ще разрѣши Македонския въпросъ чрѣзъ плебисцита, което напълно отговаря на провъзгласения отъ Прѣдседателя на Сѣверо—Американскитѣ Щати, г-нъ Вилсонъ, и възприетия отъ цѣлото просвѣтено человѣчество принципъ за самоопрѣдѣлението на народитѣ. И тъкмо

въ Македания може да има този принципъ най-широко приложение, защото само по този начинъ ще може да се установи върховната воля на македонското население, която трѣбва да се вземе прѣдъ видъ при разрѣшаването на този тръгливъ въпросъ.

Отъ *формална* точка зрѣние, дължимъ да подчертаемъ, че, за да се гарантира пълно безпристрастие и абсолютна свобода при проявлението на върховната воля на македонското население по въпроса за бѫдѫщата сѫдба на неговата родна страна, *плебисцита трѣбва да се извърши при отсѫствието на сръбскитѣ и гръцкитѣ окупационни власти и подъ контролата и гаранцията на самото Съглашение*, къмъ което македонското население питае безгранично довѣрие. При това, до произвеждането на плебисцита трѣдбва да се остави на населението достатъчно врѣме, за да се окопити и съвземе напълно отъ днешния непоносимъ режимъ на сърбскитѣ и гръцкитѣ власти, защото само при това условие то ще може свободно да прояви върховната си воля по този отъ такова капитално значение въпросъ за бѫдѫщата негова сѫдба. Отъ друга страна, за да се счете плебисцита напълно справедливъ, трѣбва още сега да се даде възможность на македонскитѣ емигранти, гдѣто и да сѫ тѣ, да се завърнатъ по роднитѣ мѣста, като имъ се гарантиратъ нужнитѣ условия за спокойно сѫществуване, за да могатъ да вематъ непосрѣдствено участие въ уреждането сѫдбинитѣ на тѣхното отечество. Най-сѣтнѣ, възъ основа на принципа за недѣлимостьта на Македония, възприетъ отъ цѣлата македонска емиграция, плебисцита трѣбва да се приложи не само въ ония части отъ Македония, които днесъ се владѣятъ отъ Сърбитѣ и Гърцитѣ, но и въ ония части отъ Македония, които България владѣе по силата на Букурещкия договоръ отъ 1913 година. Защото справедливостьта ни налага да признаемъ, че ний нѣмаме моралното право да искаме отъ нашитѣ врагове да възприематъ плебисцита за земитѣ, които тѣ владѣятъ, безъ да проявимъ сѫщата добра воля и за земитѣ, които ний владѣемъ. За щастие, българското правителство направи неотдавна тържествена декларация, че приема плебисцита и по отношение на земитѣ, които то владѣе по настоящемъ, съ което значително се подпомага за най-широкото приложение на плебисцита. При това, за да се узнае дѣйствителната воля на самото население относително неговата собствена сѫдба, въ плебисцита не трѣбва да вематъ участие всички ония пришелци, които прѣзъ врѣмето на сърбската и гръцката окупация бидоха докарани отъ стара Сърбия, Мала—Азия и Кавказъ, за да се настанатъ на мѣстата на избѣгалитѣ български емигранти. Защото въ случая тѣхното колонизиране прѣслѣдва изключително цѣлта да се създаде едно внушително болшинство по единъ изкуственъ начинъ въ полза на териториялнитѣ сърбски и гръцки аспирации.

Отъ *фактическа* точка зрѣние, ний считаме за повелителенъ дългъ да декларираме най-чистосърдечно, че, *при единъ евентуаленъ плебисцитъ, ний ще пледираме въ полза на Автономна Македония*, защото намираме че добрѣ равбранитѣ интереси на българското племе изискватъ да изоставимъ въ настоящия моментъ обе-

динителната акция като неосъществима. Прѣди всичко, не трѣбва да си правимъ илюзията, че емиграцията, въ нейната цѣлость, ще има фактическата възможность да вземе участие въ плебисцита. Въ най-щастливъ случай, ний приемаме, че отъ половинъ милионната емиграция, пръсната изъ цѣлия свѣтъ, ще може да се завърне по роднитѣ мѣста само едната половина, тъй като грубитѣ материални интереси на другата половина отъ емиграцията ще я заставятъ дв си остане по мѣстата, дѣто тя сега се намира и слѣдователно, тя не ще може да вземе участие въ плебисцита. При това, да не се изпуща изъ прѣдъ видъ, че поради непоносимитѣ турски, гръцки и сърбски режими, както и поради послѣднитѣ двѣ войни, българскиятъ елементъ, особено мжжкото население, значително е намаленъ, когато прѣзъ сжщото това врѣме инороднитѣ елементи останаха почти непокътнати, ако не и засилени. Ето защо, ний изключваме възможностьта да се е запазило прѣдишното внушително надмощие на българския елементъ прѣдъ инороднитѣ елементи. При това фактическо положение илюзия е да се хранимъ съ надеждата, че бихме могли да постигнемъ въ настоящия моментъ обединението на българския народъ, осланяйки се на единодушието на македонския българинъ и на неговото числено надмощие. Защото нито това надмощие е на лице, нито пъкъ сжществува срѣдъ македонския българинъ пълно единодушие въ полза на обединението. Ний подчертахме по-рано, че при единъ плебисцитъ, македонскиятъ българинъ, *въ грамадното си болшинство*, оставенъ самъ на себѣ, безъ каквото и да е странично влияние, ще се изкаже чистосърдечно въ полза на обединението си съ свободния българинъ. Обаче, не трѣбва да се изпуща изъ видъ, че тъкмо по този въпросъ е раздвоена македонската интелегенция, което не може да не се отрази пагубно върху настроението на нашитѣ сънародници въ робска Македония. Поради това, ний оставаме съ убѣждението, че *една значителна часть отъ българския елементъ при единъ плебисцитъ ще възприеме автономния принципъ*. А излишно е да се съмнѣваме, че *този принципъ ще бжде възприетъ единодушно и отъ всичкитѣ останали инородни елементи*, тъй като това повеляватъ тѣхнитѣ собствени интереси. Слѣдователно, по този начинъ въ полза на Автомна Македония ще може да се получи едно *относително* болшинство, къмъ което трѣбва да се присъединатъ всички ония добри българи, които таятъ въ душата си копнѣжа за обединението, за да се създаде едно *абсолютно болшинство, прѣдставляюще пълното единодушие на цѣлото македонско население въ полза на свободна, независима Македония*. Само така можемъ да бждемъ гарантирани отъ евентуалната подѣлба на Македония, каквато може да се осжществи при липсата на единство въ дѣйствията на македонската емиграция.

Нека сега разгледаме вѣроятното разрѣшение на македонския въпросъ чрѣзъ *санкционирането на днешното фактическо положение*, което е равносилно съ узаконяването подѣлбата на Македония, извършена прѣзъ 1913 година между България, Сърбия и Гърция. Никой не трѣбва да се съмнѣва, че нашитѣ врагове ще пледиратъ съ всички усилия въ полза на такова разрѣшение на тоя въ-

просъ съ цѣлъ, веднажъ за винаги да си обезпечатъ владѣнието на Сърбска и Гръцка Македония. Най-голѣмата концесия, която тѣ биха ни направили въ случая, то е, да поематъ само моралниятъ ангажиментъ да ни гарантиратъ извѣстни политически и национални права, безъ, обаче, да иматъ сериозното намѣрение да приложатъ, когато и да е, на дѣло този свой ангажментъ. Ний считаме такова разрѣшение на македонския въпросъ за *най-несправедливото и за най-нещастното за насъ*, даже и въ случая, когато Лигата на Народитѣ би поела ангажмента да ни гарантира извѣстни политически и национални права. Ний имаме прѣдъ видъ нещастната сждба на българитѣ отъ Моравско, както и нашата собствена сждба прѣзъ сегашния режимъ на сърбскитѣ и гръцкитѣ окупационни власти, за да не се хранимъ съ илюзията, че Лигата на Народитѣ ще бжде въ състояние да реагира срѣщу насилническото асимилиране на българския елементъ, което Сърбитѣ и Гърцитѣ ще успѣятъ да реализиратъ въ твърдѣ кратко врѣме. Познати ни сж добрѣ срѣдствата на нашитѣ врагове, съ които тѣ си служатъ за унищожението на македонския българинъ и ний нито за моментъ не се съмнѣваме за грозната участь, която ще ни сполѣти, ако Конференцията на Мира узакони днешното разпокъсване на родината ни, съ което тя ще извърши актъ на висша несправедливость, противно на прокламирания принципъ за самоопрѣдѣлението аа народитѣ. Ето защо, ний привличаме сериозното внимание на всички наши съотечественици, които трѣбва още сега да бждатъ готови и напълно сплотени да реагиратъ срѣщу подобно разрѣшение на тоя въпросъ. А това може да се постигне въ настоящия моментъ само чрѣзъ безрезервното възприемане на автономния прииципъ, по който въпросъ се повръщаме отново, за да пояснимъ нѣкои негови страни.

Прѣди всичко, считаме се за нравствено задължеии да протестираме най-енергично противъ лансираната отъ Врѣменнитѣ Прѣдставители на вжтрѣшната революционна организация невѣрна мисъль, какво България, подобно на Сърбия и Гърция, всѣкога била гледала на Македония като на *чужда земя*, къмъ която я влѣчели само нейнитѣ империялистически и династически интереси и попълзновеиия. Врѣменнитѣ Прѣдставители напразно се мжчатъ сега чрѣзъ хули и клевети, отправени къмъ България, да изкупятъ тѣхния грѣхъ, за дѣто и тѣ, както и ний, доста късно се сѣтиха да издигнатъ лозунга за Автономна Македония, *когато това трѣбваше да сторятъ тѣ още при създаването на вжтрѣшната организация*. И нека тѣ не се хранятъ съ суетната мечта, че ще убѣдатъ свѣта въ чистотата на тѣхното вѣрую чрѣзъ изопачаването на историческия фактъ, какво *македонския българинъ никога не е прѣставалъ да гледа на България като на своя освободителка, защото никога той не е очаквалъ отъ нея своето заробване*. Другъ е въпроса, до колко България оправда тия надежди, защото това не зависи сега само отъ нейната воля. Обаче, безспоренъ фактъ е, че тя изпълни съ достоинство своя дългъ, като за освобождението на роба даде въ жертва най доблестнитѣ свои синове, а самата тя изпадна днесъ въ икономическо робство, много по-страшно и по-непоносимо отъ поли-

тическото робство на македонския българинъ. Защото послѣдния ще има поне надеждата въ недалечно бѫдѫще да извоюва своята политическа свобода, когато свободния българинъ не ще може да се освободи така лесно отъ новото си икономическо робство. И ако ний не умѣемъ да се покажемъ достойни за всички тия скѫпи жертви, човѣшки и материялни, на братска България, нима трѣбваше да се явимъ сега и въ ролята на оскърбители и обвинители спрѣмо оная България, която всѣкога ни е указвала най широко гостоприемство, каквото ний иигдѣ другадѣ никога нѣма да намѣримъ!

Ний сме съгласни съ Врѣменнитѣ Прѣдставители, че македонския българинъ има достатъчно основание да не бѫде доволенъ отъ политиката на нѣкои български правителства. Такъвъ е случая съ възстанието прѣзъ 95 година, инспирирано отъ тогавашното консервативно правителство съ цѣль, да се обезпечи припознаването на князъ Фердинанда, въ който случай се прѣслѣдваха изключително династически интереси. Сѫщо така и ржкополагането на Фирмилияна за сърбски владика въ Скопие можа да стане само прн благосклонното съдѣйствие на тогавашното правителство на «скръстенитѣ ржцѣ», което въ своята сервилность къмъ монархическа Русия отиде толкова далече, че съзнателно допусна по този начинъ да се създаде тъй дълго желаното отъ Сърбия разграничение на сфери на влияние въ Македония, което обстоятелство по сѣтнѣ биде използувано отъ народняшкото правителство прѣзъ 1912 година при сключването на *неморалния договоръ* съ Сърбия, съ който се санкционираше вече подѣлбата на Македония. Най-сѣтнѣ, нека не забравяме, че правителството на либералната концетрация положи достатъчно грижи да открие прѣзъ послѣдната война несѫществуващи българи въ Прищина и Призрѣнъ, за да се компенсира за загубата на ония компактни български маси въ гръцка Македония, отъ които то съзнателно се отрѣче още съ сключването на договора съ Централнитѣ сили за намисането на България въ свѣтовната война. Ний не намираме подходящи думи, за да заклѣймимъ всички тия позорни и прѣдателски дѣяния на визиранитѣ български правителства, които въ случаитѣ сѫ прѣслѣдвали чисто империялистически и династически интереси и попълзновения, съвършено чужди на чувствата и разбиранията на цѣлокупния български народъ! Обаче, това дава ли ни правото да подведемъ подъ еднаква отговорность и останалитѣ правителства на България, които не малко сѫ направили за тържеството на нашата справедлива кауза? Така, нека не се обезцѣняватъ усилията на покойния държавникъ Ст. Стамболовъ, който, въпрѣки явното противодѣйствие на гръцката Патриаршия, на сърбското правителство и на тогавашната руска дипломация, успѣ да издѣйствува нѣколко берати за български владици въ Македония, чрѣзъ което се даде единъ силенъ тласъкъ на националното съзнание на македонския българинъ. Сѫщо така, не трѣбва да се изпуща изъ видъ, че демократическиятъ кабинетъ прѣзъ 1910 година категорически отказа да сключи съ Сърбия съюзъ на базата на подѣлбата на Македония, което по-сѣтнѣ народняцитѣ приеха охотно. Това сѫ покрупнитѣ политически актове на българскитѣ правителства по Маке-

донския въпросъ, които оставатъ за смѣтка само на респективнитѣ правителства, безъ да имаме основание да държимъ отговорна за това официална България.

Що се отнася до самата идея за Автономна Македония, длъжимъ да подчертаемъ, че *никога вжтрѣшната организация не е издигнала този лозунгъ като самоцѣль, а всѣкога го е считала само като етапъ къмъ осжществяването на идеята за присъединението на Македония къмъ България.* Първоначално автономния принципъ бѣ възприетъ отъ група македонски дѣйци въ София прѣзъ 1894 година, които за тази цѣль издаваха специаленъ печатанъ органъ в. «Македония», въ който прокарваха тоя принципъ въ духа на чл. 23 отъ Берлинския договоръ. А извѣстно е на всинца ни, че този членъ прѣдвиждаше за Македония сжщия режимъ, какъвто сжществуваше въ Източна Румелия прѣди съединението на Южна и Сѣверна България прѣзъ 1885 година Въ сжщия духъ посѣтнѣ Върховния Македонски Комитетъ подържаше Автономната Македония въ своитѣ печатни органи: в. Реформи, издаванъ въ София и l'Effort и le Mouvement Macedonien, издавани въ Женева. А вжтрѣшната революционна организация първоначално бѣ приела въ своя органически уставъ специаленъ членъ, въ който изрично се подчертаваше, че за членове се приематъ *само* българи. По сѣтнѣ, организацията отвори широко обятията си за всички инородни елементи, на която покана се отзоваха само една незначителна часть отъ влашкия елементъ въ Македония. Нѣщо повече: ний подържаме не само, че вжтрѣшната организация никога не е прѣгърнала автономния принципъ като самоцѣль, а напротивъ въ всички нейни литографирани издания, които тя широко разпространяваше всрѣдъ *българскитѣ* народни маси, тя всѣкога е подържала най-чистосърдечно духа на братска солидарность между свободния и несвободния българинъ, вдъхвайки му вѣрата въ реализирането завѣтната мечта на брата — робъ: *обединението съ свободния му братъ!* Ний канимъ всиѣки ония бивши революционери, особено Сѣрчани, които обичатъ сега да се кичатъ съ епитета «чисти автономисти", да иматъ нравствения куражъ да ни опровергаятъ.

Само при единъ случай вжтрѣшната организация направи по този въпросъ своето официално изявление: прѣзъ врѣмето на Хурията прѣдставителитѣ на организацията, г-да Хр. Матовъ, П. Пенчевъ и Апостолъ Димитровъ, прѣдявиха на Младотурския Комитетъ искането си за Автономна Македония въ границитѣ на Отоманската Империя. На това искане на организацията рѣшително се противопоставиха както Младотурския Комитетъ, който оправдаваше опозицията си съ страха отъ всезасилвающиятъ се български елементъ, така и отъ Сѣрскитѣ роволюционери, които дължатъ да обяснатъ на българското общество, *защо тѣ тогава съзнателно забравиха дн си спомнятъ за тъй шумно прокламирания сега отъ тѣхъ лозунгъ за самостойна Македония*, а прибѣгнаха до услугитѣ на вѣковниятъ ни врагъ, за да удушатъ, още въ зародиша му, всѣко проявление на самостоенъ животъ на брата—робъ!

Направихме горния кратъкъ исторически прѣгледъ на този въпросъ, за да изразимъ сега, на свой редъ, нашето най-искрено съжаление, че идеята за Автономна Македония, въ днешниятъ ѝ чистъ видъ, не бѣ съзната отъ македонскитѣ революционери още съ създаването на вътрѣшната организация като единственно спасителната за нашата права кауза, което обстоятелство щѣше днесъ да допринесе твърдѣ много въ полза на автономния принципъ. И въ такъвъ случай, сигурни сме, щѣха да се избѣгнатъ всички онія грамадни човѣшки и материялни жертви, които България даде прѣзъ двѣтѣ освободителни войни. И ако Врѣменнитѣ Прѣдставители сж били искренни привърженици на идеята за самостоятелна Македония, ний нѣма да се стѣснимъ да ги счетемъ за най голѣмитѣ *моралнн* отговорници за безименнитѣ герои, които паднаха при Булаиръ, Кубадинъ и завоя на Черна за освобождението на брата – робъ. Защото какво сториха тѣ въ прѣдвечерието на Балканската война прѣзъ 1912 година, за да отклонятъ българския народъ отъ безполезно даденитѣ прѣзъ тая война човѣшки и материялни жертви, възпротивѣйки се най рѣшително противъ обелинението на българския народъ, въ името на което се води тази война? Нима тѣ не чувствуватъ сега гризѣнието на съвѣстьта си, за дѣто слѣдъ тая война тѣ пропустнаха цѣли двѣ години безъ да обяснятъ на българското общество, па и на цѣлия свѣтъ, че тѣ, неустрашимитѣ борци, рѣшително се противопоставятъ на всѣка по нататъшна освободителна война отъ страна на България, защото македонския българинъ иска вече да живѣе напълно самостоятеленъ животъ и като така, той ще подири други срѣдства и другъ начинъ на борба за извоюването на своята свобода? Тѣ дължатъ това обяснение на българското общество, за да не остане послѣдното подъ впечатлението, че подъ маската на пророци, които сж прѣдвиждали катастрофата на България, за каквито искатъ да минатъ тѣ сега, се криятъ политически демагози, които искустно лавиратъ и използватъ нещастието на цѣль народъ само, за да спечелятъ повече наивни адепти за тѣхнитѣ прѣвратни идеи и разбирания, които всѣкога сж били съвършено чужди на сжщия този народъ.

Ний завършваме нашето изложение по въпроса за становището на Изпълнителния Комитетъ и Врѣменитѣ Прѣдставители относително бждщата сждба на злочеста Македония. Ний не претендираме да сме изчерпали разглеждането на този въпросъ, тъй като се спрѣхме по обстойно само на онія негови положения, които подчертаватъ силно повелителната необходимость на момента отъ ясното и категорично възприемине на идеята за създаването на *Автономна Македония*, като отдѣлна, самостойна политическа единица, въ нейнитѣ географски и стопански граници. подъ гаранцията на Лигата на народитѣ. Защото само така ще могатъ да се създадатъ въ настоящия моментъ необходимитѣ условия за примирениието на заинтересованитѣ балкански народи, за да се осжществи по-сѣтнѣ толкова желаното отъ балканската демокрация конфедедериране на сжщитѣ тѣзи народи, съ равноправенъ членъ на самостойна Македония. Ний апелираме къмъ българскитѣ политически партии и осо-

бно къмъ българското правителство, да прѣгърнатъ идеята за Автономна Македония, като единствено спасителна за българското племе въ настоящия моментъ и да задължатъ нашата делегация да настои прѣдъ Конференцията на мира за разрѣшението на Македонския въпросъ чрѣзъ създаването на Самостойна Македония. Сѫщо така апелираме и къмъ македонската емиграция въ България да се проникне отъ важностьта на момента, когото прѣживѣваме, за да наложи на своитѣ водители възприемането на Автономна Македония, като най-правилното разрѣшение на Македонския въпросъ при днешното фактическо положение и по този начинъ въ прѣдстоящия конгресъ да се оформи фактически сѫществующето единодушие и единомислие на емиграцията по въпроса за бѫдащата сѫдба на Родината ни. И ако за това обединение сѫ необходими извѣстни жертви въ личноститѣ, които стоятъ на чело на емиграцията, това трѣбва да се стори часъ по-скоро, до като още има врѣме, чрѣзъ сплотеността на емиграцията, да се осуети отъ Конференцията на мира всѣка мисъль за подѣлбата на Татковината ни. И ако въпрѣки нашитѣ очаквания, Македонскиятъ въпросъ не бѫде разрѣшенъ въ благоприятна за насъ смисъль, ний ще почерпимъ сила и вѣра само въ нашата сдушеность, за да продължимъ отново борбата за извоюването на човѣшки правдини, каквито може да ни гарантира само една *Самостойна Македония.* А тая сдушеность въ настоящия моментъ емиграцията може да постигне само на базата: *безрезервното прѣгръщане на идеята за създаването на Самостойна Македония и отстраненията отъ бѫдащето ржководство на емиграцията както на Изпълнителния Комитетъ, въ днешния съставъ, и всички ония, които сѫ уличени въ интимни връзки съ отговорнитѣ и неотговорнитѣ фактори у насъ, така и ония лица отъ Врѣменото Прѣдставителство на вѫтрѣшната организация, които съ тѣхнитѣ крайни идеи подбиватъ значително прѣстижа на автономния принципъ.* И за постигането на това обединение на емиграцията, послѣдната е длъжна да вземе участие съ свои делегати въ конгреса, който се свиква въ София на 28 т. м. по инициативата на «Неутралния Комитетъ», избранъ за тая цѣль отъ делегатитѣ на 21 столични братства.

Умоляваме всѣки, който прочете настоящата брошура и удобрява прокаранитѣ въ нея мисли, да я прѣдаде за прочитъ на познатитѣ си, тъй като, по липса на парични срѣдства, брошурата издадохме въ ограничено количество.

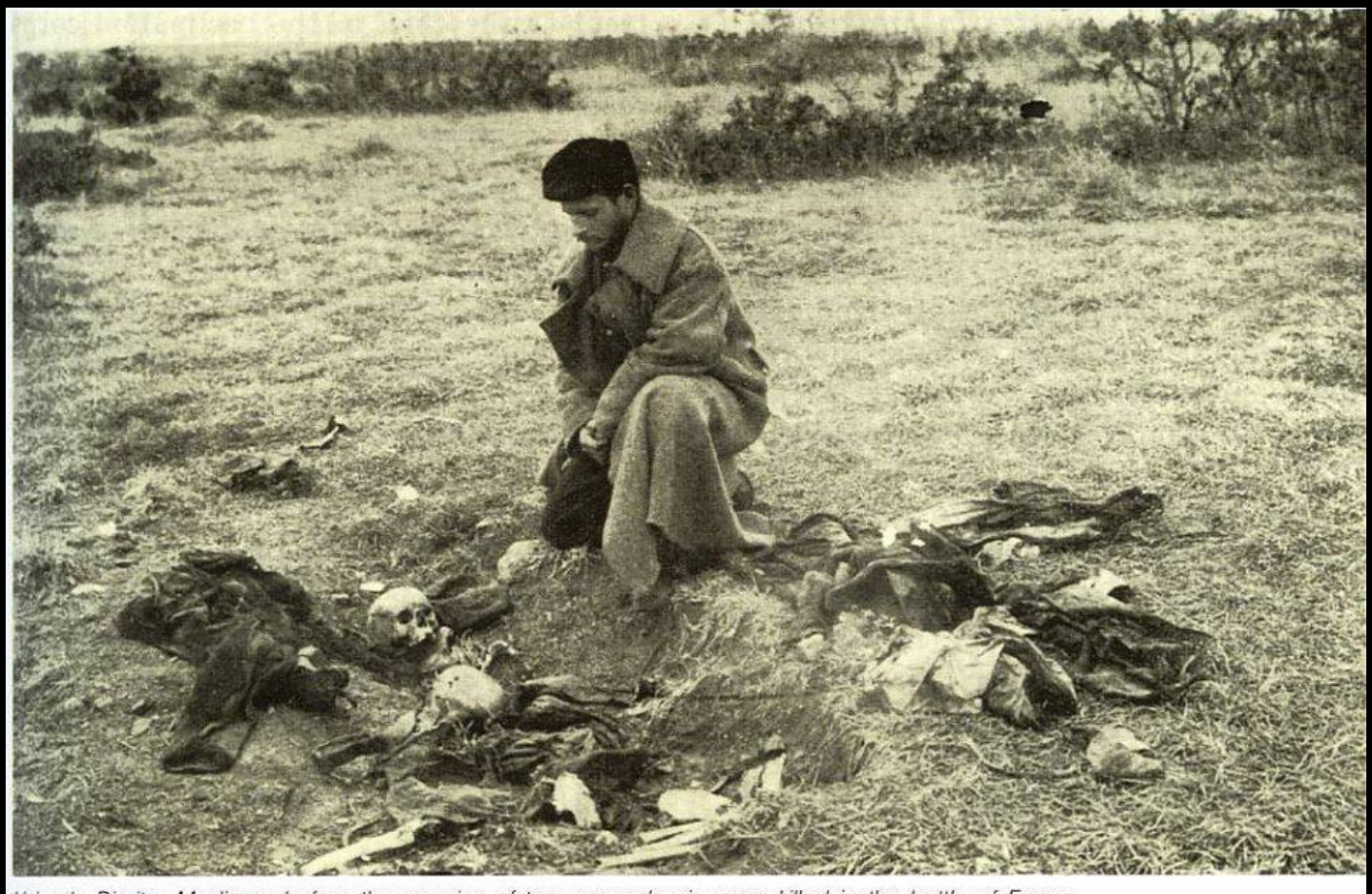
Цѣна 1 левъ

Скенирано за:

www.strumski.com

Библиотека „Струмски”
е създадена в памет на
загиналите за Родината.

Voivode Dimiter Madjarov before the remains of two comrades in arms killed in the battle of Ferres